

MAAKUNNALLISEN ICT-YHTEISTOIMINNAN ESISELVITYSHANKE

*”Voisiko yhdessä tekeminen olla yksin tekemistä
tehokkaampaa, taloudellisempaa ja varmempaa?”*

1. Esiselvityshankkeen taustaa

Maakunnallinen ICT-kokonaisuus (information and communications technology) on Pohjois-Savossa pirstoutunut lomittaisiin ja päällekkäisiin toimintamalleihin ilman merkittävää edistymistä digitalisaation isossa kuvassa. Myöskään kokonaisarkkitehtuurin hallinnasta ei Pohjois-Savossa voida puhua ilman paikallisten ja alueellisten toimintamallien muuttamista maakunnalliseen yhteistoimintamalliin. Yhdessä eri toimijoiden kanssa on kevään 2016 aikana muodostettu tilannekuvaa, tehty työnjakoa ja haettu askelmerkkejä asian edistämiseksi.

Valmistelutyön perusteella maakuntahallitus päätti 25.4.2016 uuden maakunnallisen ICT-työryhmän muodostamisesta. Maakunnallinen ICT-työryhmä keskittyy Kunta-ICT ja kuntapalvelujen digitalisaatio asioihin. Uuden ryhmän jäsenistä puolet on kuntien ylintä viranhaltijajohtoa ja puolet kuntien ICT-asiantuntijoita. Työryhmän ensisijaiseksi tehtäväksi määriteltiin maakunnallisen ICT-yhteistoiminnan esiselvityshankkeen suunnittelemineen. Hankesuunnitelma sisältää mm. hankkeen tavoitteet, toimenpiteet, yhteistyön sekä esityksen toteuttamisesta.

ICT-työryhmän toissijainen tehtävä on koordinoita, yhteen sovittaa ja harmonisoida yhteisesti sovittuja ja priorisoituja Pohjois-Savon kuntien ja kuntayhtymien ICT-hankkeita sekä edistää tietohallinnon keinoin kunnallista ja ylikunnallista palvelutuotantoa. Lisäksi työryhmä antaa kunnille ja kuntayhtymille suosituksia toimenpiteistä, jotka edistävät työryhmälle asetettuja tavoitteita.

Tietointegraation kustannukset kasvavat vuosi vuodelta yhtä monimutkaisempien järjestelmien ja lisääntyvien palvelutarjoajien johdosta. Toiminnallinen Kunta-ICT integraatio on perusteltua käynnistää tilanteessa, jossa järjestämis- ja tuottamisvastuut jaetaan uudelleen kuntien, maakuntien ja valtakunnallisten toimijoiden kesken.

Huomattava on myös, että kuntien rooli ja vastuut tukipalvelujen tuottajina muuttuvat merkittävästi maakunta- ja sote-uudistuksien myötä. Yhteistoiminnan merkitys sähköisten palvelujen kehittämisessä ja hyödyntämisestä korostuu ja yhä suurempien kuntien on perusteltua siirtyä omista malleista yhteisiin malleihin.

Kyse on maakunnan kuntien tahtotilasta, sillä toiminnallinen muutos tulee olemaan teknistä muutosta vaikeampaa. Hankkeen läpiviemisessä on korostettava tietotekniikan sijasta toiminnallisia prosesseja, palveluja, käytettävyyttä, tarveharkintaa ja kustannuksia.

2. Esiselvityshanke (1.8.2016-28.2.2017)

Maakunnallisen ICT-yhteistoiminnan esiselvityshanke käynnistetään Pohjois-Savon liiton toimesta elokuussa 2016. Hankkeen toteuttajaksi valitaan selvitysmies, jolla on riittävä asiantuntemus, kiinnostus ja toimintaympäristön tuntemus. Hankkeen ohjausryhmänä toimii Maakunnallinen ICT-työryhmä johtavine viranhaltijoineen ja asiantuntijoineen. Hankkeessa selvitetään ja vertaillaan erilaiset vaihtoehdot sekä tehdään konkreettinen esitys Pohjois-Savon parhaasta ICT-yhteistoimintamallista. Pohjois-Savon maakuntaan vuonna 2019 siirtyvä Joroisten kunta otetaan mukaan selvitystyöhön. Tämä Pohjois-Savon paras malli esitellään esiselvityshankkeen tuloksena maakunnan kunnille helmikuun 2017 loppuun mennessä.

Esitys pitää sisällään suunnitelman yhdessä valitun maakunnallisen ICT-yhteistoimintamallin toteuttamisesta ja aikatauluista. Kunnilta pyydetään päätökset parhaaseen malliin mukaan lähtemisestä toukokuun 2017 loppuun mennessä. Yhteistoimintamallin tulisi lähtökohtaisesti olla niin hyvä ja perusteltu, että yksikään maakunnan kunta ei tahdo jäädä siitä pois.

Esiselvityshankkeen toimenpiteet:

- Kuntakohtaiset haastattelut ja analyysit nykyisistä ICT-toimintamalleista
- Kuntien ICT-toimintamallien yhteneväisyyksien tunnistaminen
- Kuntien omien toiveiden, tarpeiden ja näkemysten kokoaminen
- Graafisen tietojärjestelmäkartan suunnittelu ja toteuttaminen
- Suomen parhaiden ICT-yhteistoimintamallinen kartoittaminen
- Valtakunnalliset Kunta-ICT linjaukset ja niiden vaikutukset
- Tulevaisuuden Kunta-ICT ratkaisujen ja palvelujen visioiminen
- Muiden maakunnallisten toimintamallien selvittäminen ja vertaileminen
- Kunta-ICT sanaston kokoaminen, jotta puhuisimme ”samaa kieltä”
- Toimeenpanon rahoitusratkaisujen selvittäminen ja vertaileminen
- Hankkeen aikainen tiedottaminen kuntiin ja aktiivinen sidosryhmäviestintä
- Esitys parhaasta mallista esim. uusi maakunnallinen yhtiö (Kunta-ICT), alueellinen tai valtakunnallinen nykyinen toimija, joku muu muita parempi yhteistoimintamalli.
- ICT-yhteistoimintamallin alustava toteuttamis- ja rahoitussuunnitelma

3. Esiselvityshankkeen toteuttaminen

Pohjois-Savon kehittämisrahaston tavoitteena on Pohjois-Savon kehittämisen kannalta merkittävien hankkeiden toteuttaminen sekä yhteistyön lisääminen kehittämistoimenpiteissä verkostoitumalla ja kansainvälistymällä. Maakunnallinen ICT-yhteistoiminnan esiselvityshanke täyttää kaikki edellä mainitut tavoitteet, jonka johdosta hankkeen rahoittajaksi ja hallinnoijaksi esitetään Pohjois-Savon liittoa.

Esiselvityshankkeen kustannukset (sis. Alv) on arvioitu seuraavasti:

1. Palkkakustannukset (7kk), sisältäen lakisääteiset sivukulut	53 000 euroa
2. Ostopalvelut	
• Asiantuntijapalvelut	5 000 euroa
• Muut palvelut	1 000 euroa
• Painatus-, ilmoitus- ja tiedotuskulut	1 000 euroa
3. Aineet, tarvikkeet ja tavarat	500 euroa
4. Matkakustannukset	
• Kotimaan matkakulut	3 000 euroa
• Ulkomaan matkakulut	0 euroa
5. Kone- ja laitehankinnat	0 euroa
6. Muut kustannukset (koneiden, laitteiden ja tilojen vuokrat)	3 000 euroa
7. Prosenttimääräinen korvaus palkkakuluista (24%/15%)	0 euroa
8. Luontoissuoritukset (avattava hankesuunnitelmassa)	0 euroa
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	66 500 euroa
Tulot (vähennetään)	0 euroa
RAHOITETTAVAT NETTOKUSTANNUKSET	66 500 euroa

4. Maakunnallisen ICT-yhteistoimintamallin toteuttaminen

Esiselvityshankkeen lopputulokseen perustuvan maakunnallisen ICT-yhteistoimintamallin toteuttaminen käynnistetään Pohjois-Savon liiton myöhemmin päättämällä tavalla ja rahoituksella heinäkuussa 2017. Toteuttamisvaihe kestää noin kaksi vuotta ja sen lopputuloksena maakuntaan muodostuisi asetetun tavoitteen mukainen kuntien yhteisesti omistama ja hallinnoima Kunta-ICT organisaatio / palvelujen tuottaja.

Paikallisista ja alueellisista toimintamalleista olisi siirrytty toiminnallisesti ja taloudellisesti tehokkaaseen maakunnalliseen yhteistoimintamalliin, kokonaisarkkitehtuurin hallintaan ja digitaalisten palvelujen edelläkävijäksi. Uudenmallinen yhteistoiminta mahdollistaisi myös kuntarajat ylittävän palveluyhteistyön aiempaa joustavammin. Päällekkäiset työt, resurssit ja hankinnat saataisiin hallintaan ja voimavaroja enemmän uuden kehittämiseen.

Esimerkkejä ICT-yhteistoimintamallin tuomista hyödyistä:

- Ketterä, joustava ja uudentyylinen ICT-organisaatio
- Kilpailukykyloikka ja kustannuksien pienentäminen
- Automaation ja kuntalaisten itsepalvelun lisääminen
- Tiedon saatavuus, jakaminen ja hyödyntäminen
- Uudenlaisten kuntapalvelujen tehokas tuottaminen
- Kunta - Kuntalainen rajapinnan kirkastaminen
- Nykyaikaiset johtamisen ja päätöksenteon työkalut
- Hyvinvointi - Sote rajapinnan yhteistoiminta
- Tasapuolinen maakunnallinen omistajaohjaus
- Avoin ja yhdessä laadittu kustannustenjakomalli
- Yhteisen ICT-muutosohjausmallin hyödyntäminen

5. Yhteistyö muiden ICT-toimijoiden kanssa

Hanketta ennen tai sen aikana maakunnan sisällä toteutettavat kuntakokeilut ja pilotit eivät ole ristiriidassa esitetyn kokonaisuuden kannalta, vaan mahdollistavat parhaiden toimintamallien laajemman käyttöönoton hyvien kokemusten myötä.

Esiselvityshankkeessa hyödynnetään kaikkea sitä tietoa, mitä aiemmista ICT-selvityksistä tai muista olemassa olevista tietolähteistä on käytettävissä.

Keväällä 2016 sovitun linjauksen mukaisesti Posote yhteistyöryhmän alatyöryhmänä "Tiedonhallintatyöryhmä" keskittyy jatkossa sote-ICT ja tiedonhallinta-asioihin valitsemallaan tavalla. Sote-ICT on kulkemassa kansallisesti omaan suuntaansa ja eriytyvässä peruskuntien Kunta-ICT:stä. Muistettava on kuitenkin, että vaikka sote-ICT poikkeaa tietyiltä osin Kunta-ICT:stä, on niillä molemmilla paljon samoja elementtejä ja yhteisiä rajapintoja.

Sekä "Posote Tiedonhallintatyöryhmä" että "Maakunnallinen ICT-työryhmä" pitävät toisensa ajan tasalla vastuunjaon ja rajapinta-asioiden kirkastamiseksi mm. niin, että puheenjohtajat osallistuvat toistensa kokouksiin. Lisäksi kumppaniryhmän tilannekatsaus saatetaan tiedoksi toisen työryhmän kokoukseen. Ajankohtaista tietoa on syytä jakaa myös muiden ICT-asioiden parissa maakunnan sisällä työskentelevien toimijoiden osalta.

6. Hankesuunnitelman liitteet ja linkit

Liitteet

- Maakunnallisen ICT-yhteistoiminnan aikataululuonnos (liite 1.)
- Maakunnallisen ICT-yhteistyöryhmän kokoonpano (liite 2.)

Linkit

- <http://digisuomi.fi>
- <https://miunpalvelut.fi>
- <http://www.pttk.fi>
- <http://vm.fi/digitalisaatio>